

Motivatsiooni areng põhikoolis

Anna-Liisa Jõgi

HTM-i välisindamisosakonna analüütik

Pärnu Kuninga tänava Põhikoolis

23. aprillil 2018. a

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

TALLINNA ÜLIKOOL

Mida tähendab Teie jaoks õpipädevus?

Motivatsiooni arengust - sissevaade

Mis motiveerib Teid oma põhitöö tegevustega tegelema (kui leib välja arvata)

-
-
-

Motivatsioon on individuaalne!

Sissejuhatuseks (1)

- Õpilaste motivatsioon on teadmiste ja oskustega seotud (Arens et al., 2017; Marsh et al., 2014).
- Põhikoolis langeb õpilaste usk enda oskustesse ning huvi õpitava vastu (Gottfried et al., 2007; Jacobs, et al., 2002; Weidinger et al., 2017).
- Õpilaste üldine heaolu tuleneb nii motivatsioonist kui õpitulemustest, ning on omakorda seotud õpilaste järgnevate hariduslike otsustega (Korhonen et al., 2014; Upadyaya & Salmela-Aro, 2013).

Sissejuhatuseks (2)

- Motivatsioon, õpikäitumine ja teadmised on omavahel seotud, hoolimata üldisest võimekusest (Murayama et al., 2013; Spinath et al., 2006).
- Matemaatikateadmiste areng algklassides on seotud eduga järgnevatel haridustasemetel (Duncan et al., 2007; Jordan et al., 2009).
- Lapsed, kellel on algklassides kehvemad teadmised, kipuvad ka edaspidi arenema kaaslastest aeglasemalt (Aunola et al., 2004; Kikas et al., 2009).

Aga – kust tuleb motivatsioon?

Uurimuste tsükkel 2014-2017:

- Milliseid õpilaste gruppe võiks eristada motivatsiooni ja heaolu alusel põhikooli lõpus ja kuidas on arenenud nende õpilaste motivatsioon alates 2. klassist?
 - Kuidas on õpilaste teadmised ja motivatsioon algklassides seotud?
 - Kas ja kuidas võiks õpilaste üldised võimed ja õpikäitumine teadmisi mõjutada?
-
- Jõgi & Kikas (ettevalmistamisel)
 - Jõgi, Kikas, Lerkkanen, & Mägi (2015)
 - Jõgi & Kikas (2016)

Valim ja protseduur

Lasteaiast kooli uuring (Kindergarten-School Study – KISS, juhtivprofessor Eve Kikas), 2007 – 2018

- kokku 1105 õpilast (52% poisid), nende õpetajad ja vanemad;
- 52 erinevat klassi koolidest üle Eesti;
- hindamispunktid:

1. klass S

1. Klass K

2. klass

3. klass

.....

6. klass

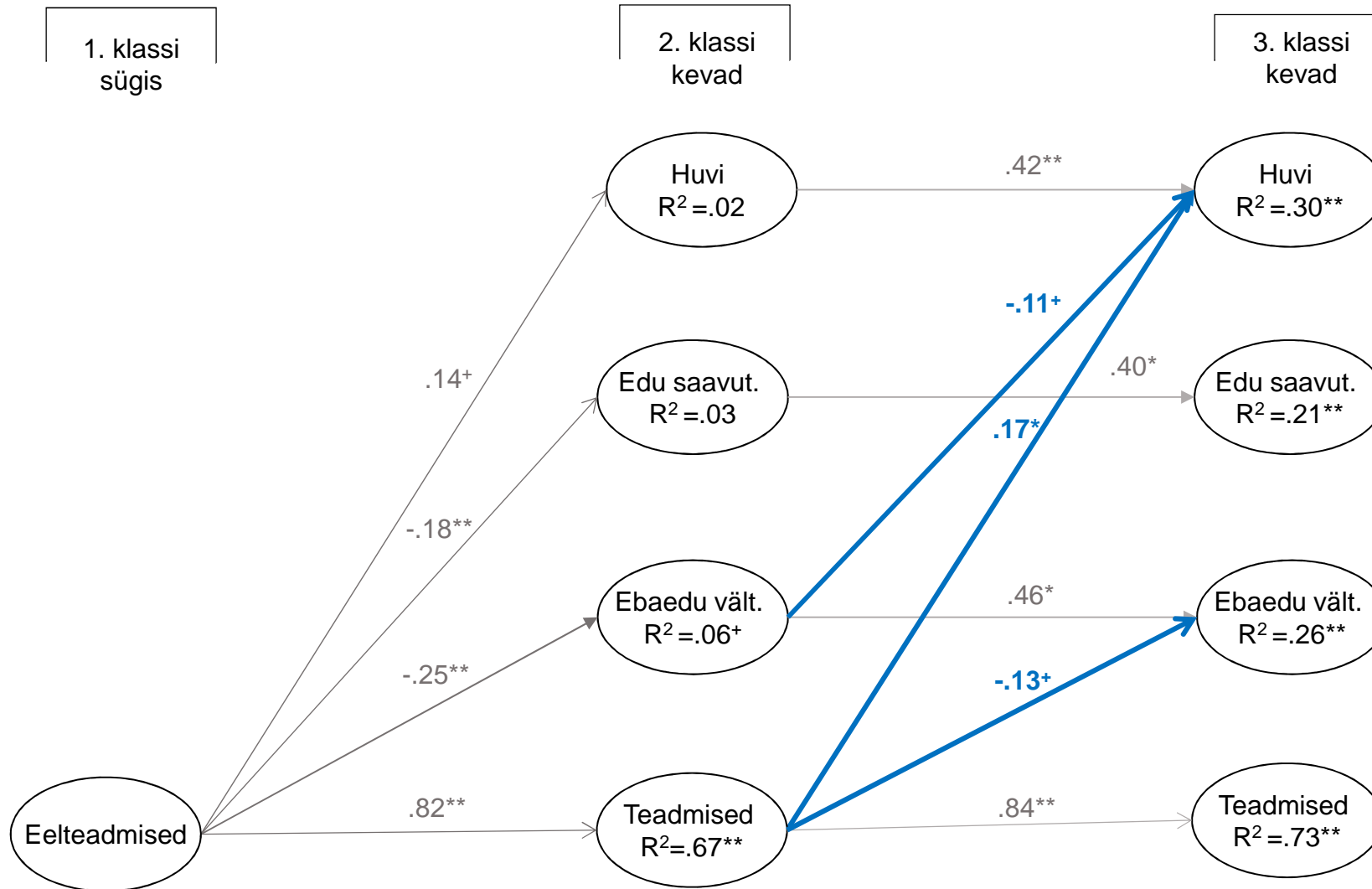
.....

9. klass

□ Kuidas on õpilaste teadmised ja motivatsioon algklassides seotud?

- 790 õpilast (54% poisid)
- Matemaatikateadmised 1., 2. ja 3. klassis, 2. ja 3. klassi huvi ning edu saavutamisele ja ebaedu vältimisele suunatud eesmärgid
- Longituudne teeanalüüs

$\chi^2 = 387.24$; $df = 298$; $p < .001$; RMSEA = .02; CFI = .99

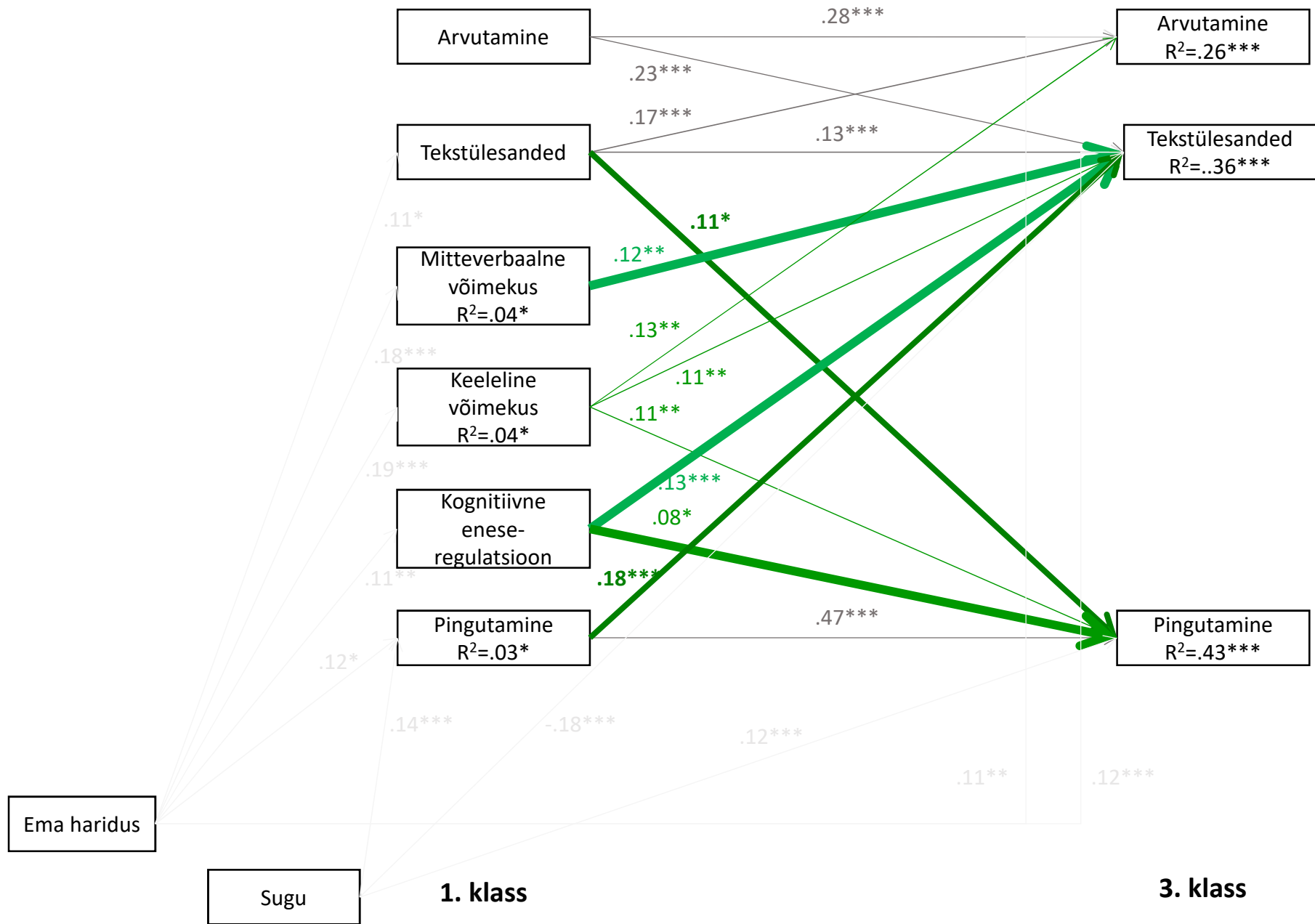
** $p < .001$, * $p < .01$, + $p < .05$; Jõgi, Kikas, Lerkkanen, & Mägi, 2015

☐ Kuidas on õpilaste teadmised ja motivatsioon algklassides seotud?

- Paremate teadmistega õpilastele meeldib matemaatika hiljem rohkem.
- Seost motivatsioonist teadmistesse me ei leidnud.

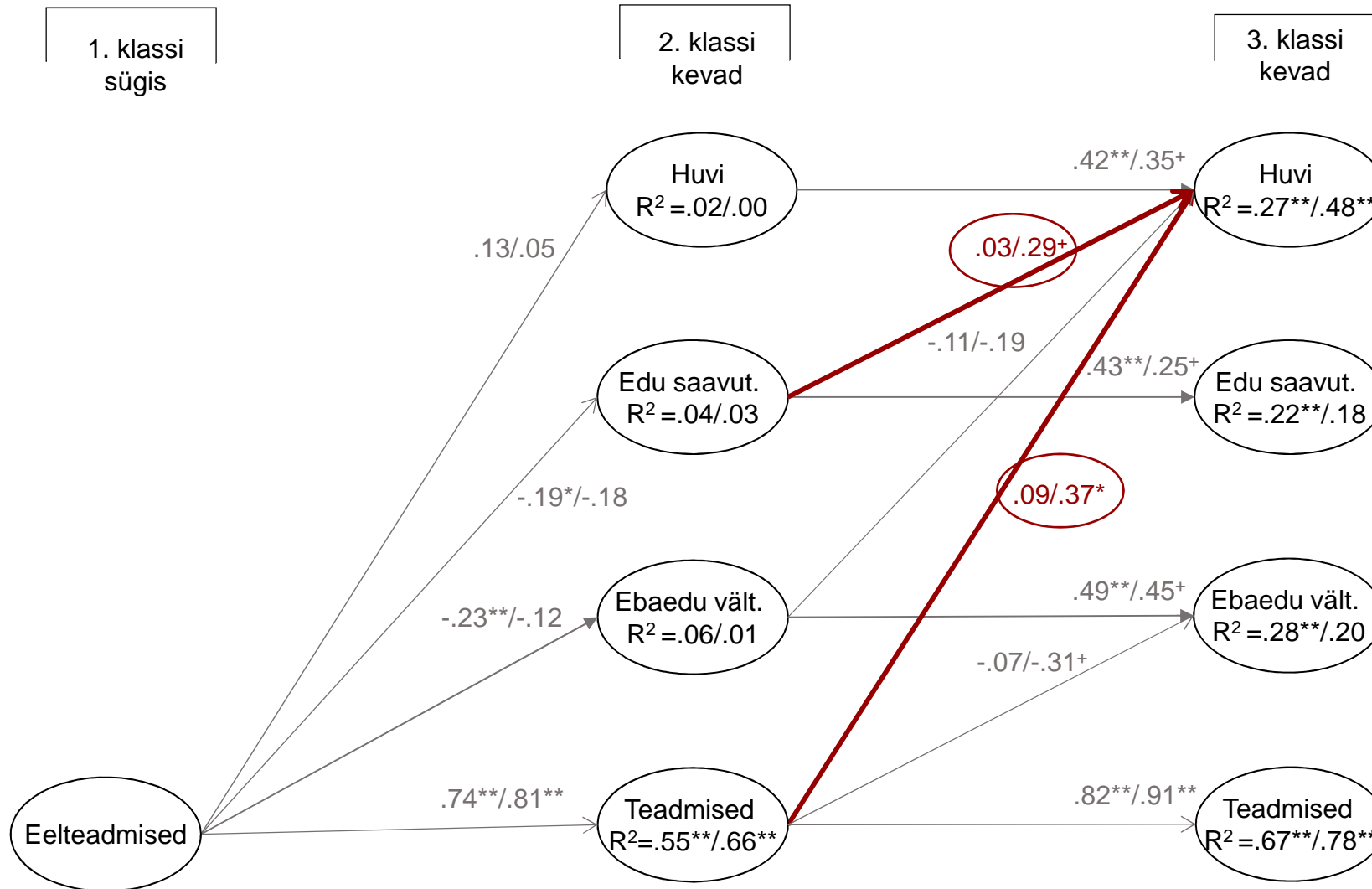
Kas ja kuidas võiks õpilaste üldised võimed ja õpikäitumine teadmisi mõjutada?

- 864 õpilast (52% poisid);
- Arvutamine, tekstülesannete lahendamine ja pingutamine 1. ja 3. klassis; mitteverbaalsed ja keelelised võimed ning kognitiivne eneseregulatsioon 1. klassis;
- Longituudne teeanalüüs.

($\chi^2 = 0.03$, $df = 1$, $p = .87$, $CFI = 1.00$, $RMSEA = .00$, $***p < .001$, $**p < .01$, $*p < .05$; Jõgi & Kikas, 2016)

$\Delta \chi^2 = 47.17; \Delta df = 32, p = .041$

**p<.001, *p<.01, +p<.05; Jõgi, Kikas, Lerkkanen, & Mägi, 2015

□ Kas ja kuidas võiks õpilaste üldised võimed ja õpikäitumine teadmisi mõjutada?

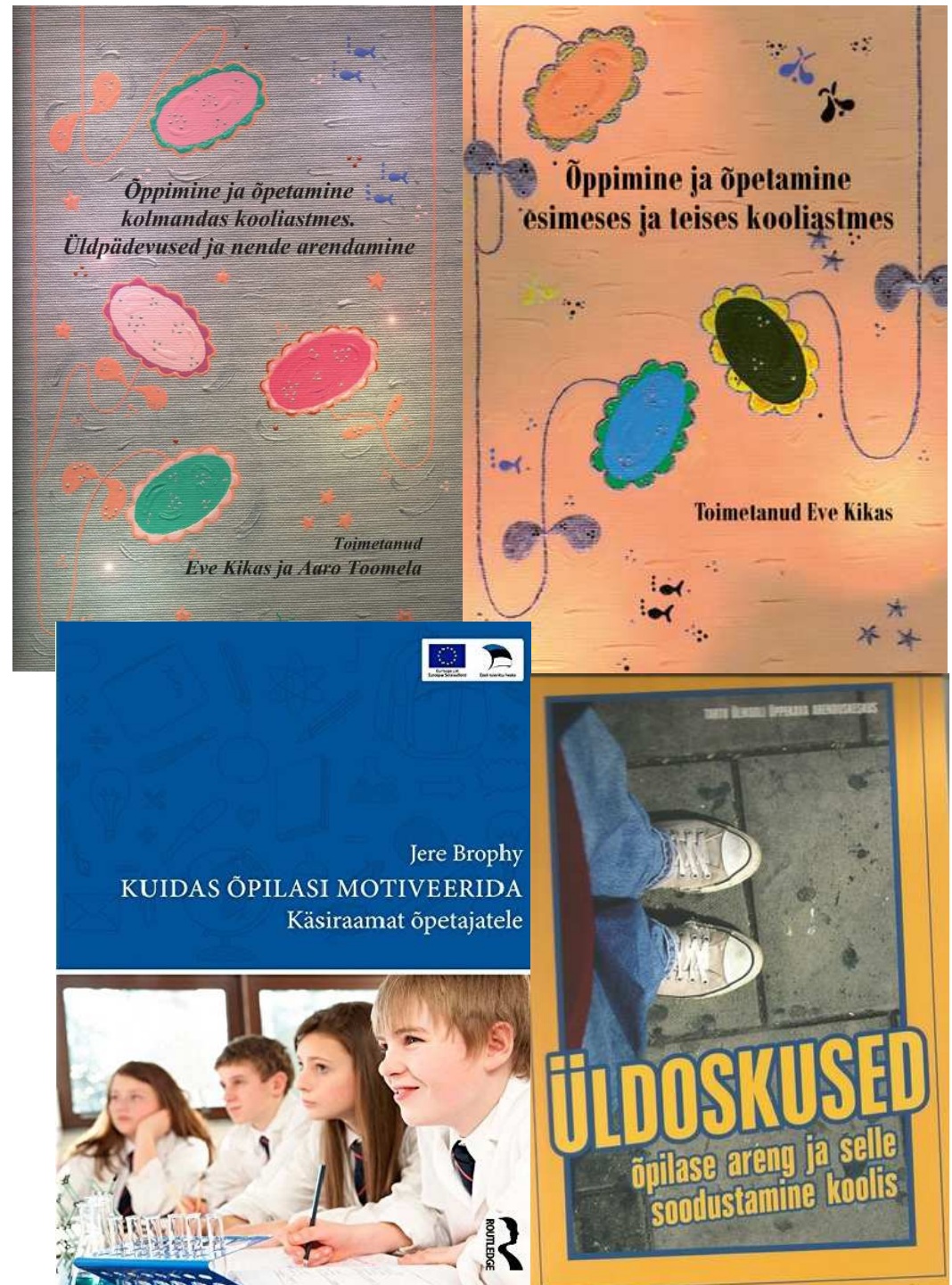
- Paremate üldiste võimete ja õpikäitumisega õpilased on tugevamad just keerulisemate matemaatikaülesannete lahendamisel.
- Õpilased, kes oskavad paremini keerulisemaid ülesandeid, õpivad hiljem püsivamalt ja pingutavad enam.
- Motivatsioon ja teadmised on tugevamalt seotud just nõrgemate üldiste võimetega õpilastel.

Kokkuvõtteks praktikasse

- Meil on põhikooli lõpus hulk õpilasi, kes vajavad palju tuge ja tähelepanu;
- Nende motivatsioon on hakanud langema juba algklassides
➔ **õpilaste motivatsiooni, uskumuste, heaolu teadlik toetamine languse ennetamiseks;**
- Õpilastel, kes saavad aru ja oskavad, suureneb motivatsioon
➔ **õpilaste motivatsiooni toetamisel on väga oluline juhendada nende õppimist nii, et nad õpitavast aru saaksid;**
- Üldised võimed ja õpikäitumine mõjutavad keerulisemate oskuste arengut, ➔ **nende arengu toetamine panustab ka ainealaste oskuste arengusse.**

Käsiraamatusoovitused:

- Kikas, 2005, 2010;
 - Mägi, 2010;
- Jõgi & Aus, 2015;
- Brophy, 2010/2015

Ettekandes toodud tulemuseni jõudmist toetas Eesti teadusagentuur (grant nr IUT03-03).

Suur-suur aitäh kõigile „Lasteaiast kooli“ (2007-2018) uuringus osalenud õpilastele, lapsevanematele, õpetajatele ja koolidele!!!

anna-liisa.jogi@hm.ee